

JAN KLECANDA :

KONEC ROMÁNU.

Ze zkušeností starého redaktora.

V novinách těch byl jsem vyličen jako nějaký ničema a projeveno přání, aby policie, jež přý mi jest již na stopě, brzy mne dostala.

Kdybych byl zanechal v Čechách rodiče nebo sourozence, byl bych se tehdy jistě vrátil, abych se postavil soudu. Mohli mne odsouditi pro zabití člověka, ale každý byl by musil uznati polehčující okolnosti, jež jsem měl pro sebe, zejména setníkův útok šaví a urážky mého národa, jež přivedly mne v rozčilení, jež zbavilo mne vši rozvahy. Když jsem však uvážil, že zneuctěním mého jména nikdo nevinný neutrpí, že musil bych za ničemu setníka ztrávití snad několik let ve vězení a — hlavní věc, že Anička patrně se mne již zlekla, odhodlal jsem se nechati věci tak, jak byly.

Když po krátkém čase stal jsem se feditelem strojnické továrny, jedné z největších zde na dalším východě, pomýšlel jsem na to, aby Anička za mnou sem přijela a mou ženou se stala. Leč několik nových listů, jež poslal jsem na různé adresy, stihl též osud, jako všechny dřívější. Zanikly bez jakékoli stopy — Jen jeden známý, jehož jsem žádal, aby vyhledal mou Aničku, odpověděl mi krátce, že z onoho domu zmizela a že se již nepochybně provdala.

Nyní konečně odhodlal jsem se přerhati všechny pásky, jež poutaly mne k staré vlasti, či spíše, jimiž cítil jsem se poután a podal jsem ruku štěstí, jež se mi nabízel. Vzal jsem za ženu jedinou dceru svého pána, stal jsem se spolunajatelem a v kratičkém době úmrtím mého tchána, jediným majitelem velkého závodu. Bohužel však netrvalo mé štěstí dlouho: při druhém dítěti umřela má milá dobrá ženuška a zanechala mi dvě děti, z nichž jedno dva roky, druhé sotva několik nedělí staré.

Ve své nynější opuštěnosti a potřebuje pro útlé děti své matku, rozpomenul jsem se zase na svou Aničku. Nemám jiného přání, než aby, žije-li a je-li posud svobodna, stala se mou ženou. Domů, nevím, smím-li se odvážiti, a tu nemaje jiného přítele ve staré vlasti, obracím se na Vás jako dlouholetý odběratel a věrný přítel Vašeho listu s prosbou, abyste mi poradil, smím-li se dle platných rakouských zákonů, jsa nyní již ruským občanem, odvážiti do Čech, aniž bych mohl býti stíhán jako vojenský sběh a vrah, a abyste vypátral, jsem-li skutečně tím vrahem. Dříve však mám k Vám ještě jednu prosbu.

Je před vánocemi! Ubohá Anička snad bude trávití již osmý štedrý večer v opuštěnosti a snad i v nedostatku. Snažně Vás prosím, zbavte mne té muky, již připravuje mi vědomí, že přece jen nejsem naprosto bez viny a že byl bych snad mohl podniknouti energičtější kroky, kdyby nebyvalo toho, že jsem na konec si skoro již přál, abych mohl sám sobě říci, že jsem starého závazku sprostěn.

Najděte Aničku, stůj co stůj, pomocí policie nebo soukromých agentů jímž zaplatíte, co budou chtít a tečnete jí, že pro ni přijedu, že jsem na ni nezapomenul. O mé ženitbě zatím nemluvte, to jí leknou, až přijedu já sám. Při ložené storublovka je na první vydání, připojený ček na Živno banku udejte třeba celý, bude-li nutno Aničku dlouho hledat, nebo bude-li ona potřebovati pomoci—

zkrátka, naložte s ním, jak Vám libo . . ."

Další horování a upřímný nátek mého neznámého přítele mne hluboce dojal, protože jsem z míry citlivý člověk. Umínal jsem si tedy, že vyhovím Václavovi Václavoviči a že jeho Aničku vypátrám, co nejdříve bude možno a i ostatní jeho přání splním. Do štedrého večera scházelo ovšem již jen několik dnů, ale Anička—byla-li posud na živu a nevdala-li se, — měla tento večer prožiti ve blaženém vědomí, že za nedlouho stane se ženou výborného člověka, jímž můj znamenitý Václav Václavovič jistě byl.

Poněvadž pak u mne od dobrého úmyslu k dobrému skutku nebývá nikdy dále než od pozdravpámbu k dejžtopámbu, sebral jsem se ihned, abych šel především rozměnit storublovku a ohlásit "Živno-bance," že mám takový a takový ček a že snad v těchto dnech bude nutno mi ho na pouhé předložení ihned vyplatiti. — Dříve však zašel jsem do ulice, již mi byl přítel Horáček označil jako někdejší bydlíště své Aničky.

Vycházejte z domu, ani jsem netušil, jak těžký úkol podnikám, hledaje ve městě, skoro již světovém, někoho na místě, kde bydlel před několika lety.

Ulice stála posud na svém místě a nebylo tedy těžko pro mne, starého Pražana ji najíti. Hůře bylo již s označením domem, poněvadž na oné straně stála řada moderních třípatrových činžáků, jejichž znamenitá architektura svědčila, že zrodily se z cihel, malty a geniálních hlav architektů druhého poloviny právě minulého desetiletí, z čehož jsem mohl souditi, že žádný z nich nebyl svědkem milostného románu Václava Václavoviče s jeho tragickým zakončením. Když jsem dospěl k poznání, že od domovníc v těchto nových domech dozvím se spíše všemožné klepy o všech nynějších partajích, než novou adresu Aničky Novákové, odhodlal jsem se pátrati v řadě domů na protější straně. Byla to tak zvaná "severní strana," kam, jak známo, nikdy slunce nepjídje a snad právě tento nedostatek slunečního tepla byl příčinou, že zde posud nevyrostly nové, vysoké domy, nýbrž že se tu krčila posud řada starých, jednopatrových domečků. Tyto staré baráčky se svými útulnými byty mají tu pékou vlastnost, že se v nich kromě švábů a jině neřesti držívali staré pořádné partaje, jež setrvávají na jednom místě deset, dvacet i třicet let. Takové staré ctihodné partaje v celé ulici znají se ovšem mezi sebou, pamatují, kdy se co v které rodině přihodilo, a držívali v evidenci pokud možno i ty, kteří se z jakékoliv příčiny z ulice odstěhují někde do jiné čtvrti. Mohl jsem se tedy nadíti, že mezi nimi dozvím se něco i o emigrantech starých baráků protější strany ulice, kde asi uprostřed přý byl dům, nesoucí číslo, jež si Václav Václavovič nepamatoval.

Poněvadž však vím, že starý Pražan při vši své sdíllosti má nerad cizí lidi, již vpadnou do domu a z čista jasná vytasí se s řadou otázek jako nějaký pan čtvrtá nebo "chuděj otec," umínal jsem si, že budu si počínati nejvýš opatrně, že zapředu hovor z daleka, až se dostanu do potřebného důvěrnějšího tónu. První upoutal mou pozornost starý nifařský krámk. Směl jsem zajistit všim právem souditi, že Anička, jež přivydělávala si ruční práci, nakupo-

vala jako sousedské dítě své potřeby v tomto krámečku. Sešel jsem tam tedy po několika schůdkách a když jsem se po tmavém sklepení tom rozhlédl, spatřil jsem starou babku, jež nepochybně rozmrzelá, že jsem ji vyrušil z dřímoty, dosti nevlídně se mne ptala, co bych ráčil poroučet.

Při své neobyčejně bystré znalosti lidských povah poznal jsem ihned, že s pouhými otázkami nic bych nepočítal. Musil jsem babce, již tituloval jsem důvěrně "paní sousedko," dříve dát nějaký krejcar utržit. Nakoupil jsem tedy několik tuctů moderních knoflíčků do manžet, totiž moderními byly asi před patnácti lety, což mi však nevadilo, poněvadž na takové malichernosti nehledím, zejména zapomenou-li vůbec manžety obléci. Při tom zapřádal jsem hovor, jaké tu bývaly druhy v protějších do mech krásné a spofádané partaje, a pozoroval jsem s radostí, že paní sousedka stává se sdíllostnější.

Abych jí přivedl ještě do lepší nálady, kupoval jsem dále. Poněvadž jsem dobrý chlap, jenž komu může, rád něco dobrého způsobí, zejména, když mne to nic nestojí, koupil jsem ženě čtvrt tuctu pěkných rezných ručníků, (udělala z nich pak nešetná utěrky na prach), a když jsem byl už v kupování (však on to Václav Václavovič zaplatí) rozpomenul jsem se, že jsem nedávno potrhál povijan v domácnosti, kde jsou muž a žena v nejkrásnějších letech, vždycky by měl býti. Vybral jsem tedy i pěkný povijan a těšil se v duchu už napřed, jak mne žena za tu prozřetelnost pochválí.

Vyndav z kapsy zlatník, zatím ještě svůj, (tak vysoko jsem ten celý "jarmark" asi odhadoval), vytasil jsem se současně s otázkou, pamatuje-li se paní sousedka ještě na jakousi slečnu Novákovou, která tu asi před desíti lety naproti kdesi bydlela.

"Ale kdepak," odvětila matrona. "Tehdy já ještě bydlela na Pohofelci a tenhle krámk jsem převzala včera po tetě, která před týdnem zemřela."

"A pro Krista Pána!" lekl jsem se. "To já žádný povijan nekoupím! Co pak by mi Václav Václavovič řekl? Vždyť my ho snad už ani potřebovat nebudeme."

Chtěl jsem vrátit i ručnky, ale ty jsem si již musil nechati, poněvadž na ně a na ty knoflíky zrovna tak ta zlatka stačila. Vyklopýtav z krámku, pátral jsem pátravým zrakem, kde bych nyní mohl pokračovati ve svém pátrání.

Trafika! Tam jistě stará panna nebo starý voják, vysloužilý "ouřední sluha" nebo něco podobného, zkrátka kus staré Prahy. A byla skutečně—byla to obstarožní osoba ženského rodu, na níž nebylo dobře poznati, je-li paní nebo pannou, a byl tu i starý člověk, na němž prvním pohledem jsem poznal bývalého soudního sluhu. V těchto se já totiž jako každý pořádný redaktor, značně nít vyznám.

Zapřísti v trafice hovor není nic těžkého a skutečně byl jsem po chvíli s "milostpaní" i s panem sousedem pohřížen v zajímavé rozjímání o starých krásných zlatých časech, o tom, jak "naše" ulice, když jsem tu před lety bydlíval, bývala útulná a podobně. Já jsem totiž strašně chytrý člověk, a když chci z někoho něco vytáhnout, vytáhnou — třeba on pranic nevěděl, a to tak obratně, že toho sám ani nepozoruje, jak jsem ho vyzpovídal. Konečně vytasil jsem se jen tak jakoby mimochodem s otázkou po Aničce Novákové. Nevěděl nic on, nic oaa.

"Co pak se neračte pamatovati tehdy na tu sleču s tím setníkem?"

"A jó, už se pamatujil Váš, starej! Tehdy ten flamendr, jak uhodil pana hejtmána von Hotzenplotze revolverem do hlavy?"

"Ale to přece nebyl žádný flamendr!" uznal jsem za slušné ujeti se přítele Václava Václavoviče, jenž na takovou vzdálenost (viz napřed) nemohl hájiti svou napadenou čest. "A neměl ani revolver —"

"Jak pak nebyl flamendr, když uhodí jednoho c. k. hejtmána do hlavy tak, že mohl o rozum přijít?" osopil se na mne dost ostře starý pán.

"Tak ho nezabil?" radostně jsem vyjel.

"Ale kdyby ho dnes ještě dostali, zle by s ním bylo. Byl vypsan jako desertér, ale utekl někde do Ruska až do té Sibérie na Kamčatku, a tam na něho nemá náš císař páno právo, protože je to víc než 99 mil od našich hranic," vysvětloval mi starý pán učeně.

"Ham, to on tedy asi bude se držet opatrně na sto mil od černozlutých kolů," poznamenal jsem trochu posměšně. "A což paní Nováková s dcerou? Ty se odtud z ulice odstěhovaly?"

"I můj Bože, hned tehdy, když ten dům byl bourán."

"A nemohla byste mi snad říci, kam se stěhovaly? Já tu rodinu trochu znal. Zajímá mne to," vyzvídal jsem chytře.

Zdálo se mi, že starý pán se starou paní švihl po sobě nějak významně očima.

"Jo, kdybych já věděla! To by jim mohl ještě nejspíše říci starý Kuldásek."

"Starý Kuldásek? Toho jsem tehdy neznal. Kdo pak to je?"

"Bože, starý Kuldásek! Co pak nepamatujete toho expressa, co tady stával na rohu?"

"Ahá, ten s tím červeným nosem?" stávil jsem se, aby se zdálo, že jsem opravdu starý soused. Staří "expressové" mívají červené nosy, nemohl jsem tedy mnoho chybit.

"Ne, červený nos neměl!" opravovala mne paní. "To se budou mýlit s čepicí. Ta byla červená. A ten Kuldásek je tehdy stěhoval."

"Ah, to je dobré! Mohla by mi snad milostpaní povědět, kde bych toho Kuldásku našel?"

"Oh, holenku, to přijde ztěžka! Ten už je pět let na Volšanech. Zrovna tady naproti, když stavěli, padla mu cihla na hlavu."

"Nu, to se ovšem od něho už mnoho nedovím, zejména přišel-li při tom nejen o paměť, ale i o život," poznamenal jsem duchaplně.

"To přišel. Zůstal, jak my H káme maustod. Ani "švec" neřekl a bylo po něm. Ale zůstala tu jeho žena a ta by to mohla vědět —"

"Myslíš, že to dal Kuldásek do testamentu, kam koho stěhoval?" vmsil se ko hovorů starý pán jaksi odměteně, jakoby chtěl svou polovici upozornit, že už bylo dost řeči s člověkem, jenž utratil desetník za dvě viržinka, na nichž se vydělá asi sedmáct desetin krejcaru.

"To nemyslím," odbyla ho ostře hovornější matrona, "ale to vím, že stará Kuldaska tehdy stěhovala s Kuldáskem, a ta se na to bude jistě pamatovat. A zůstává jady hned vedle čtvrtý dům ve dvoře v levo pod schodama, co tam bývá rozvěšeno to prádlo —"

Věděl jsem dost a chtěl jsem se poroučet. Napadlo mne ještě, že bude potřeba té Kuldáskové zbystit paměť, i měnil jsem tedy desítku, při čemž mi náhodou vypadla storublovka na stůl. Poněvadž v oné době byla již taková politická situace, že nebylo radno chlubiti se ani pausalistickými sympatiemi ani ruskými rubly, rychle jsem bankovku vzal a schoval. Ale starý pán ji přece po-

stěhl a praví: "To není rakouská?"

"Ne, ne — není!" odpověděl jsem rozpačitě.

"Ruská snad?" vyzvídal.

"Ah, kdež pak ruská! Jak bych k té přišel," odpověděl jsem s duchapřítomností, již jsem se sám podivil. "To je z tentoc — z ostrova Madagaskar — mám tam strýčka u soudu."

"Ahá, okresní soudce?" vyzvídal starý pán.

"Ne, ne," vytáčel jsem se, abych se snad do něčeho nezaplétl. "Je tam — tentoc — eh, je tam translatem pro český jazyk —" oddechl jsem si.

"A pana Horálka pán neznal?" zeptal se mne náhle trafikant a jeho zrak spočinul na mně tak nějak pronikavě, že jsem se až otřásl.

"Ne, toho jsem neznal. Aspoň nepamatuji."

"Byl to takto slušný člověk. Zrovna postavu pánovu — trochu podoba — Bude teď asi tak v těch letech —"

"Co tě napadá, starý? Ten byl mladší a hezčí," vpadla mu do řeči paní.

"Mladší, hezčí!" broukl po ní mrzutě. "Tys byla tehdy také mladší, třeba ne hezčí."

Tento hovor začal mi býti trochu nepohodlivým, poněvadž nemám rádi, když se dámám vyčítají léta a odměňuje krásu, sebral jsem tedy drobné za desítku, poděkoval a spěchal jsem za starou Kuldaskou. Skutečně jsem ji v naznačeném domě našel, ale až jsem se všemožně přičiňoval, abych její paměť povzbudil, nedozvěděl jsem se nic více, než že nebožtík Kuldásek byl lump, který jistě strčil hlavu schválně pod tu padající cihlu, aby se ona musila živit špinavým prádlem cizích lidí. Za druhý šesták, který jsem jí uštědřil z dotace Václava Václavoviče, dostalo se mi nádvakem zprávy o tom, že nebožtík Kuldásek byl tak lehkovážný. Ze celý rok před smrtí neplatil do veteránské kasy, následkem čehož mu ani muzika nerukovala, ačkoliv Kuldaska vynadala panu předsedovi od veteránů, co se do něho vělo. Nemohouce mi povědět nic určitého o nynějším bydlíšti Novákových, odkázala mne konečně na policii, tam že vědí všechno, i co se nestalo. A o Novákovici že mi povědí hned. Jak pak by ne, takové známé jméno! To si každý pamatuje.

Po chvíli doprovázely mne z domu všechny sousedky i se všemi dosud "školu nepovinnými" dětmi, jež se kolem nás během našeho diplomatického jednání shromáždily, a mohu říci, že mi mezi těmi dobrými lidmi bylo útulno, jako mezi starými známými. Proto mne nic nepokvapilo, že mne před domem i trafikant, jenž zde stál s jakýmsi pákem, pozdravil jako starého známého. V některých pražských ulicích, do nichž moderní duch dosud nevtrhl, jsou lidé tak doměti, a v této ulici byli patrně posud taková, aspoň po pravé straně.

(Pokračování.)

Místo hospodyně

nebo kuchafky ráda přijipla by intelligentní slušná vdova, 40 roků stará, bezdětná, vyšší plně postavy. Jest výbornou kuchařkou a posud v Čechách. Kdo by spolehlivě její služby potřeboval, necht' píše pod šifrou "Hospodyně" c. of Pokrok Západu, Omaha Neb.

48x3

Johánek Bratři

.....vlastní.....

první třídy saloon

1402 William st., Omaha, Neb.

Dobrá vína, likéry a doutnky. — Chutný zákusok vždy po oběd.